

16.3.2026

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

StV@eduskunta.fi**Asia: HE 174/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain ja sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta**

Lääkäriliitto kiittää mahdollisuudesta lausua käsiteltävästä hallituksen esityksestä, jolla mahdollistettaisiin terveydenhuollon ammattihenkilöiden työskentely Suomessa humanitaarisen avun tehtävissä ilman Lupa- ja valvontaviraston lupa- ja rekisteröintivaatimuksia. Ratkaisu toteutettaisiin lisäämällä **terveydenhuollon ammattihenkilölakiin uusi pykälä 3c**, jolla rajoitettaisiin lain soveltamista kansainvälisen avun vastaanottamiseen liittyvään terveydenhuollon ammattihenkilötoimintaan.

Ratkaisu on yksinkertaisuudessaan kannatettava. Siitä avautuu kuitenkin eräitä hallituksen esityksessä riittävää kuvausta vaille jääneitä selvennettäviä kysymyksiä erityisesti lääkäreiden toimintaan liittyen.

Keskeisten ehdotusten esittelyssä kerrotaan, että avunpyyntöä koskevan päätöksen perusteella Suomeen lähetetty henkilö voisi harjoittaa säänneltyä terveydenhuollon ammattia ilman valvojan myöntämää oikeutta. Häntä ei tällöin myöskään koskisi terveydenhuollon ammattihenkilölaissa säädetyt ammattihenkilön oikeudet ja velvollisuudet.

Vaikutuksia terveydenhuoltoon luvussa kerrotaan, että ammattihenkilön tehtävät tulisi suunnitella niin, että hän pystyy toimimaan suomalaisten ammattihenkilöiden apuna. Tekniikan rajoitteista johtuen ammattihenkilöllä ei olisi mahdollisuutta potilasrekisteritietoihin tai lääkkeiden määräämiseen.

Pykäläkohtaisissa perusteluissa kuvataan, että ammattihenkilöt toimisivat **oman koulutuksensa ja osaamisensa mukaisissa tehtävissä**. Tämä mahdollistuisi siten, että he toimisivat hyvinvointialueiden **olemassa olevissa rakenteissa**.

Kuvaus on jossain määrin haastava, koska lääkärin oikeudet ja velvollisuudet nimenomaan säädetään terveydenhuollon ammattihenkilölaissa ja ilman noita lain 22 § mukaisia oikeuksia ei lääkäriellä ole mahdollisuutta päättää potilaan lääketieteellisestä tutkimuksesta, taudinmäärityksestä eikä siihen liittyvästä hoidosta.

Samassa pykälässä säädetään myös lääkärille oikeus määrätä apteekista lääkkeitä. Ammattieettiset velvollisuudet, joiden mukaan lääkärin tulee soveltaa ammattitoiminnassaan yleisesti hyväksyttyjä ja kokemuseräisiä perusteltuja menettelytapoja koulutuksensa mukaisesti, ovat myös välttämättömät asianmukaisen toiminnan ohjaajina ja potilasturvallisuuden varmistajina.

Mikäli valiokunta päätyy siihen tulkintaan esityksestä, että avunpyyntöä koskevan päätöksen perustella Suomeen lähetetty henkilö voisi harjoittaa lääkärin ammattia hyvinvointialueen rakenteissa, **tulisi rakenteissa toimimista täsmentää niin, että lähetettyjen lääkäreiden osallistumisesta potilaiden hoitamiseen vastaisi terveydenhuoltolain 57 § tarkoittama hyvinvointialueen vastaava lääkäri, joka ohjeillaan ja valvonnallaan varmistaisi lähetettyjen lääkäreiden osaamisen ja pätevyyden ja järjestäisi toimintaedellytykset mahdollisimman sujuvaan lääkärin työskentelyyn, potilasrekisteritietojen ja lääkehoitojen määrääminen mukaan lukien.**

Muiden terveydenhuollon ammattihenkilöiden toiminnan osalta sääntely ei aiheuta vastaavia ongelmia, mutta edellyttää, että hyvinvointialue vastaa heidänkin ammattimaisesta toiminnasta.

Kunnioittavasti,
Suomen Lääkäriliitto

Jukka Mattila
johtaja
Lääkäriliiton politiikkatoimiala